РІК 1938. Квітень. Ч. IV.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Святочне слово Єпископа
до Всч. Духовенства і вірних на Празник Пасхи.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Хто з вас, мої дорогі, не відчуває в глибині душі незвичайної радости, коли в день Христового Воскресення почує цей воскресний привіт та чудодійну мельодію воскресної пісні? Як мило робиться тоді на души! Здається, наче щезли нараз усі буденні клопоти, призабулися прикрощі, устали болі, наче перемінився цілий світ. Воскресний привіт влив в душу якусь таємну силу, що не дозволяє нам падати духом навіть у безмірно важкому й безвихідному положенні але велить завжди іти вперід у поборюванні зла й у стремлінні до того, що чесне і святе.

А ця сила воскресного привіту тому така велика і могутня, що не на землі межи людьми, але в самого Бога на небі має свій початок. Сам Син Божий, Христос Спаситель зіслав її світові перший раз у три дні по Своїй хрестній смерти і від тоді що року зсилає її тим, що увірили в Нього й у Нім зложили всі свої надії.

Перші відчули на собі цю божу силу неба Христові апостоли. Як довго Христос був із ними, вони були сильні й відважні, обіцювали що на смерть підуть за Ним. Але як тільки побачили Його пониженого, коли остали самі

здані на власні сили, почули свою слабість і безрадність. Одначе в хвилі найтяжшого пригноблення і безнадійности доходить їх радісна вістка Воскресення. І знова вступає в них бодрий дух, жажда праці і посвяти Христа ради. І переконалися, що все, що вони посідають доброго, всю свою силу і вартість завдячують Христові, що без Христа вони нікчемні труси і життєві непотреби.

Не лиш на собі досвідчили апостоли високу вартість цьої правди, але мали нагоду бачити це на жидівській старшині. Хоч як точно обміркували жиди свої безбожні пляни що до Христа, хоч підюдили проти Нього весь нарід, хоч завдали Йому тяжкі рани і соромну смерть на хресті, хоч вкінці привалили Його гріб тяжким каменем та й ще на ньому військову сторожу поставили, все те на ніщо не здалося. Третого дня ангел Божій відвалив гробовий камінь і Христос вийшов славно з гробу. Людська злоба показалася безсильною супроти божих плянів.

Христос воскрес — значить життя віднесло побіду над смертю й останнє слово на закінчення історії людства на землі буде мати не смерть—як це тепер діється—а життя, безмежне вічне життя. Як Христос воскрес із мертвих, так і ми в останній день всі воскреснемо до нового вічного життя.

Христос воскрес, значить що правда побідить лож; ті що правді служать на землі, заживуть радістю побідників, а ті що віддали себе в службу ложі, засоромляться.

Христос воскрес — значить що ненависть і злоба мусять уступити місце любові. Як тоді при Христовім воскресенні не встоялась людська злоба проти божої любови так не встоїться сьогодні, бо чиж сотворіння може встоятися проти Творця?

І сьогодні завзятий ворог ненавидить Христа, як колись Його ненавидів. Всіх зусиль докладає, щоби вирвати з коренем Христові засади з людських сердець і з лиця землі стерти сліди панування Христа Царя. Замість обявленої правди розсіває кукіль безбожницької світової мудрости, яка принижує людину до ряду тварини, відбирає їй віру в Бога, а з нею радість й охоту до життя та силу до боротьби в обороні вічного й дочасного щастя. Що раз більше людей, що блукають по манівцях шукаючи щастя без Бога і Його закону. Це найбільше гідні пожалования істоти, справжні духові каліки, які, чим більше віддалюються від Бога, тим більше відчувають безвихідну глибінь нещастя.

Їх кличте на свідків правди, що чоловік без Бога, це найнещасливіше сотворіння під небом.

Врешті чиж ми самі мало маємо нагоди, щоби переконатися, що чоловік без Бога це немічна, безвартна, нещаслива істота? Чи в часі молитви, по принятті св. Тайн, на богослуженні в церкві не почуваємо себе вдвоє сильніші, більше вдоволені, охочі до праці як звичайно? А яке пригноблення опановує нас в хвилях невдач, терпінь та ріжних допустів, коли роздумуємо самі зі собою над тими прикрощами, забуваючи шукати передовсім у Бога потіхи! Чим блище Христа перебуваємо, тим сильніщими й більше бадьорими почуваємо себе, а чим більше віддалюємося від Нього, тим більше ми осамітнені, нещасливі. Так для життя душі як і для дочасного щастя треба нам піддержувати якнайтіснішу злуку з Христом. „Чи наше серце не горіло в нас, коли говорив в дорозі і коли відчиняв нам Письмо?“ — питаємо нераз самих себе, як ті ученики з Емаус, згадуючи мило щасливі хвилини тіснішого приставання з Ісусом на молитві а в св. Тайнах.

Попри те побожне розважання хочу зложити вам Всч. й Дорогі Отці, й вам дорогі Епархіяни, мої щирі святочні побажання з нагоди Христового Воскресення: Нехай Христос Господь благословить вас і ваші родини всіми ласками і дарами неба. Нехай потішить у смутках, облекшить життєві тягарі, осолодить терпіння, віддалить журбу, подасть силу перенести важкі допусти.

Вам, Всечесні Отці, бажаю найкращих успіхів у важкій душпастирській праці над вашими вірними. Нехай Господь Ісус захоронить ваші парохії перед страшним посівом безбожництва, сектанства і згіршаючої торгівлі душами ваших вірних. А вам самим нехай пішле ласку витревання в ревній службі Богу та терпеливого перенешення важких ударів лихого часу.

Зокремаж вам, дорогі Епархіяни, бажаю ласки кріпкої віри надприродної і побожного святого життя. Нехай Господь захоронить вас перед підшептами лукавих людей, які намагаються вирвати з ваших сердець цей найцінніший скарб віри або захитати привязання до рідного обряду. Живемо в часах великої проби, коли всі сили ада й уся злоба світа іде наступом на ваше дочасне і вічне добро. Серед злиднів і журби про майбутнє ваших дітей легко

може найти доступ до серця покуса зневіри. Нехай Господь захоронить вас перед нею і нехай подасть ласку витревання в добрім.

Надівсе однак бажаю вам якнайтіснішої злуки з воскреслим Христом через молитву, розважання, часті св. Тайни та участь у богослуженнях. Єдиний це ратунок для успішної захорони перед злобою світа. Саме сьогодні треба благати Христа як благали його ученики в Емаус: „Господи, зостанься з нами, бо вже вечоріє і нахилився день".

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з вами завсіди. Амінь.

Дано в Перемишлі 8. квітня 1938. р.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Ч. 1917. — Поручення відчитати вірним святочне слово Епископа.

Повище святочне слово поручається відчитати вірним замість проповіди в часі Служби Божої в перший день Великодня.

Від гр. кат. Еписк. Ординаріяту.

Ч. 1918. — За виздоровлення Преосвящ. Ординарія.

Проситься й поручається Всч. Духовенству жертвувати Служби Божі й молитви на інтенцію виздоровлення Їх Преосвященства Е. Кир Йосафата. Всч. ОО. Душпастирі заохотять теж вірних до горячих молитов за свого Пастиря в цьому намірі.

Від гр. кат. Еписк. Ординаріяту.

Ч. 171/Орд. — Подяка за „Петрів гріш."

Секретаріят Стану Його Святости Папи Пія XI. надіслав сюди з Ватиканського Міста під датою 10. березня 1938. р. Ч. 167830. ось таке письмо:

Всесвітлішому і Преосвященому Отцеві Йосафатові Коциловському Епископові Перемиському, Сяніцькому і Самбірському для Українців.

Всесвітліший і Преосвящений Отче!

З правдивим вдоволенням приняв Святіший Отець

щедрий дар на Петрів Гріш у квоті 2.200 золотих, що їх зібрано у Вашій Епархії і переслано сюди через тамошнього Апостольського Нунція.

Святіший Отець добачує в тім нову й особливішу признаку з боку Вашого клиру і вірних, що хочуть під Вашим проводом піти на зустріч потребам Апостольського Престола з огляду на незвичайно збільшені труднощі прикрого і несприятливого часу.

Щиро за це дякуючи Вам і побожним жертводавцям, Його Святість радби відплатити синам за їхню любов взаїмною любовю і молить Бога о найобильніші ласки для всіх та уділяє всім вселаскавіше Апостольське Благословення в Господі.

Подаючи Вам це до милого відома, шлю вислови моєї найглибшої до Вас пошани та остаю

відданий Вашій Ексцеленції

Е. Кардинал ПАЧЕЛЛІ.

Ч. 1920. — Обовязок ОО. Деканів відносно звільнення зглядно введення ОО. душпастирів.

Епископський Ординаріят звертає увагу Всч. ОО. Деканів на тутешній розпорядок Ч 3167. з 1933 р. (гл. П. Еп. Відом. з 1933 р. ч. VI. ст. 74.), що ним поручено Всч. ОО. Деканам, щоби або самі або через своїх заступників були присутні при передачі та принятті душпастирського уряду та церковного і парохіяльного майна. Впроваджувати новопоставлених священиків в їх душпастирські обовязки Всч. ОО. Декани обовязані особисто. При введені ОО. сотрудників в їх обовязки, Всч. ОО. Декани подбають, щоби унормовати взаїмновідношення та справу доходів між ОО. парохами а ОО. сотрудниками по думці рішень Львівського пров. Собору з 1891 р. (гл. чинности і рішення пров. Львівського Собору з 1891 р. титул VII. глава VII. ст. 206.) та розпорядку Еп. Ординаріяту ч. 116/орд. з 1921 р. (гл. П. Еп. Відом. з 1921 р. ч. I. ст. 19.) Завважується теж, що обовязком сотрудника є мешкати у домі пароха, крім випадку, де для сотрудника побудований осібний дім або Еп. Консисторія інакше зарядить згл. позволить. Тому Всч. ОО. Декани подбають,

щоби о. парох призначив для о. сотрудника приличну осібну-неперходову кімнату.

Звіт з акту звільнення та введення о. о. душпастирів в їх обовязки з точним зазначенням дати звільнення згл. введення та відписом протоколу передачі церковного та парохіяльного майна, списаного при тій нагоді, Всч. ОО. Декани обовязані в речинци до 10 днів, від дня доконаного акту звільнення згл. введення, переслати до Еписк. Консисторії.

Еписк. Ординаріят поручає Всч. ОО. Деканам цього точно придержуватися та зазначує, що урґенси в тій справі будуть полагоджувані на кошт Всч. ОО. Деканів.

Ч. 1919.— Обовязок ОО. Деканів і Парохів опікуватися оо. сотрудниками.

З покликом на рішення Львівського пров. Синоду з 1891 р. (титул VII. глава VII) та розпорядку тут. Еписк. Ординаріяту ч. 3168 з 1933 р. і ч. 2631 з 1935 р. (гл. П. Еп. Відом. з. р. 1933 ч. VI. ст. 73, і з 1935 р. ч. VI. ст. 70) Епископський Ординаріят поручає Всч. ОО. Деканам і Парохам щиро, по батьківськи заопікуватися новопоставленими священиками та оо. сотрудниками, своїми вказівками впроваджувати їх в практичне душпастирство, відноситися до них з любовю, лагідністю і тактом.

А щоби час сповнювання обовязків сотрудника для молодих священиків був дійсно практичною школою душпастирювання, Епископський Ординаріят заряджує отсим, щоб оо. парохи допустили до ведення парохіяльних канцелярій теж оо. сотрудників; щоб під проводом і доглядом о. пароха о. сотрудник був обовязаний сповняти всі канцелярійні чинности.

Поручається теж, щоб оо. парохи відступили навчання релігії у школах оо. сотрудникам та чували, щоби ці пильно до науки релігії приготовлялися та якнайточніше цей обовязок виконували.

Всч. ОО. Декани обовязані подбати, щоби вище наведені зарядження точно заховувано й у своїх звітах про реліг.-моральний стан парохій на це будуть звертату увагу.

Ч. 1834. — В справі висилання делєґацій вірних до Еп. Консисторії.

Еп. Ординаріят звертає увагу Всечесних Отців Душпастирів на одну неправильність, що здавна вкорінилася серед наших вірних. Справа йде про делєґації вірних до Еп. Консисторії згл. до обох Владик. Аж жаль бере дивитися, як нераз кількох а то й більша скількість людей витрачує дорогий час і ще дорощий для них самих гріш і їде десятками а то й сотками кільометрів до Перемишля, щоби залагодити якусь церковно-парохіяльну справу. Зрозуміла річ, що справи не можуть залагодити і що з правила делєгації не осягають наміченої цілі, витрачують даром гріш і забирають час тому, кого займають.

Поручається Всеч. Отцям остерегти вірних перед того роду поїздками до Еп. Консисторії. На будуче делєґації будуть принимані (вистане тут один чоловік) тільки виїмково в наглих справах, яких у звичайній дорозі не можна залагодити, і тільки з провідним письмом від священика. Всі інші свої справи можуть пересилати на письмі поштою.

Поручається оголосити це вірним та остерегти їх перед непотрібною їздою до Перемишля.

Ч. 1904. — В справі св. Мира.

Пригадується, що Всч. ОО. Декани самі, зглядно відпоручені священики мають відбирати св. Миро зі захристії катедральної церкви в тижні між неділею Томиною а неділею Мироносиць.

Ч. 1878. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 20 травня 1938 р. виставляються на конкурс слідуючі парохії:

Дек. Балигородський: 1) Горянка, 2) Рябе; Бірчанський: 2) Грозьова, Пяткова руська; Бориславський: Кропивник новий: Височанський: 1) Бітля, 2) Гусне вижне; Дрогобицький: Брониця; Жовківський: 1) Кунинська Вілька, 2) Мервичі, 3) Пили; Жукотинський: 1) Галівка, 2) Гвоздець 3) Головецько долішне, 4) Дністрик головецький, 5) Липє; Комарнянський: Монастирець;

Краковецький: Змиєвиска; Лежайський: 1) Дубрівка, 2) Лежайськ; Ліський: Середне велике; Лупківський: 1) Воля мігова, 2) Лупків, 3) Манів, 4) Прелуки, 5) Смільник 6) Солинка, 7) Явірник; Лучанський: Городище; Любачівський: 1) Бігалі, 2) Липовець, 3) Милків, 4) Синявка; Лютовиський: 1) Береги горішні, 2) Поляна, 3) Скородне, 4) Телешниця сянна, 5) Устрики горішні, 6) Хміль, 7) Царинське; Мединицький: 1) Кавсько, 2) Криниця; Підбужський: Сприня; Порохницький: Крамарівка; Равський: 1) Белзець, 2) Голе равське, 3) Рава руська, 4) Руда лісна; Радимнянський: Болестрашичі; Розлуцький: Свидник; Сінявський: Майдан сінявський; Старосамбірський: 1) Волошинова, 2) Лінина велика, 3) Лінина мала, 4) Стрілки; Старосільський: Ракова; Судововишенський: 1) Стоянці, 2) Судова Вишня; Тіснянський: 1) Ветлина, 2) Криве, 3) Лопінка, 4) Терка, 5) Яблінки, 6) Явірець; Турчанський: 1) Шандровець, 2) Яблінка вижна; Чесанівський: 1) Крупець, 2) Лівча, 3) Плазів; Яворівський: Порудно; Ярославський: Цетуля;

Прохання внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а головно без свідоцтва конкурсового іспиту, і ті, що вплинули по речинці (ц. є по дні 20. травня 1938 р.) будуть уважані як безпредметові.

Примічається, що Всеч. ОО., що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної має ще одну або більше дочерних, зобовязуються в кожнім часі, на жадання Перемиського Епископського Одинаріяту згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Епископський Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести прохання о приняття в спис на висше подані парохії, що їх дотації та скількість приналежних ґрунтів будуть нормовані по думці Конкордату і обовязуючих в Епархії норм за відомостю Апостольського Престола.

Ч. 1484. — В справі кольпортажі видань Ген. Інст. Католицької Акції.

Ґенеральний Інститут Католицької Акції гр.-кат. Галицької Церковної Провінції у Львові звернувся в травні

1937. р. до Парохіяльних Урядів з проханням поручити якогось совісного кольпортера, який за провізією зайнявсяби продажею видань Кат. Акції. На цю відозву многі Отці не дали взагалі ніякої відповіди.

З огляду на велику вагу і користи католицьких видань для наших вірних у теперішному часі поручається Всеч. Отцям відносно справи кольпортажі пійти можливо найдалі на руку Ген. Інститутові Кат. Акції в добре зрозумілому інтересі Церкви і підчинених Вашій опіці душ.

Ч. 1485. — Поручення католицьких видань.

Поручається Всеч. Духовенству і вірним Епархії ось такі нові католицькі видання:

1. НОВІТНЄ КРІПАЦТВО Осипа Луквицького. Книгозбірня Католицької Акції ч. 2. Видавництво Генер. Інституту Кат. Акції у Львові. Ціна 0˙30 зол.

З огляду на актуальну тему а саме про земельну справу на Радянській Україні книжечка надається до масового поширення.

2. МЕССІЯ З НАЗАРЕТУ — о. Петро Дзедзик. Перший том, сторін 256 — ціна 2˙80 зол., накладом автора Львів, ул. Обертинська 29.

Книжка може віддати чималу услугу душпастиреві, якому насуне неодну гарну тему до проповіди і парохіянам, яким розяснить неодин сумнів та скріпить чесноту віри.

ХРОНІКА.

Іменовання.

Ч. 1383. о. Круцько Андрій — мединицьким деканом.
Ч. 1383. о. Хомко Теодор — лютовиським деканом.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 1032. о. Білинський Петро — Заміхів.
Ч. 1033. о. Ґумовський Василь — Ріпчиці.
Ч. 1324. о. Метеля Степан — Горинець.
Ч. 1262. о. Демко Станислав — Коровиця.
Ч. 225. о. Гащак Михайло — Балигород.
Ч. 1153. о. Величкович Микола — Мігова.

Завідательства одержали:

Ч. 954. о. Голінка Олекса — Змиєвиска.
Ч. 1470. о. Мулькевич Евген — Бігалі.
Ч. 1538. о. Гоза Андрій — Мервичі.
Ч. 1539. о. Мацюрак Северин — Ступниця.
Ч. 1540. о. Волянович Петро — Хміль.
Ч. 1596. о. Кікта Юрій — Лежайськ.
Ч. 1597. о. Рожак Андрій — Яблінка вижна.
Ч. 1424. о. Модрицький Евген — Грозьова.
Ч. 1470. о. Блавацький Ілля — Рава руська.

Сотрудництва одержали:

Ч. 449. о. Адріянович Роман — сам. Туре горішне.
Ч. 1464. о. Олійник Евген — Дверник.
Ч. 937. о. Гриник Василь — Гусаків.
Ч. 939. о. Савка Теодор — Батятичі.
Ч. 1041. о. Гарцула Василь — Уйковичі.
Ч. 1423. о. Ференц Михайло — Комарно.
Ч. 1263. о. Солтикевич Іван — Ботелка вижна.
Ч. 1476. о. Осідач Роман — Верхрата.
Ч. 1476. о. Гардибала Петро — Тудорковичі.
Ч. 1541. о. Худьо Йосиф — Теплиці.
Ч. 1543. о. Волошин Василь — Турка.
Ч. 1544. о. Саноцький Петро — управ. Явора.
Ч. 1545. о. Стояловський Стернберг Зиновій—сам. Недільна.
Ч. 1546. о. Оріховський Дмитро — упр. Жовтанці.
Ч. 1547. о. Стохманський Михайло — Волчищовичі.
Ч. 1549. о. Согор Лев — Кобильниця руська.
Ч. 1550. о. Федевич Іван — Ульгівок.
Ч. 1551. о. Дмитренко Волод. — Піски.
Ч. 1552. о. Тріль Михайло — Журавці.
Ч. 1553. о. Радьо Андрій — Полянчик.
Ч. 1598. о. Журавецький Антін — Ярослав.
Ч. 1599. о. Кузьмінський Мирон — Дубно.
Ч. 1600. о. Михалюк Стефан — Руда мон.
Ч. 1601. о. Стахурський Стефан — Сулимів.
Ч. 1844. о. Миронович Василь — Гребенне.
Ч. 1605. о. Дорош Дмитро — Олешичі.
Ч. 1606. о. Щепанський Степан — Яксманичі.
Ч. 1607. о. Мацьків Юліян — Топільниця.

Ч. 1609. о. Ганчук Роман — Добряни.
Ч. 1610. о. Матичак Михайло — Волчухи.

Померли:

о. Цепинський Евстахій, пар. Змієвиск 20/II. 1938
о. Бурмич Микола, пар. Пяткової руської 26/II. 1938
о. Малиняк Адріян, сотр. в Комарні 13/III. 1938
о. Полянський Василь, пар. Судової Вишні 4/IV. 1938.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Єп. Консисторії.

Перемишль, дня 11. квітня 1938.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Єпп.

Накладом гр. кат. Єп. Консисторії в Перемишлі
З друкарні гр. кат. Капітули в Перемишлі

II. ЧАСТЬ.

о. Др. Володимир Голинський.

МІСІЇ МІЖ ПОГАНАМИ.

Мусимо собі зясувати ясно передовсім це, що Церква не є чимось абстрактним, а тільки конкретним. Це збірнота вірних під проводом пастирів. Кожен вірний, як член Церкви, обовязаний виявити своє членство чинно. Свою приналежність до Христової Церкви засвідчимо чином тоді, коли виповнюватимемо обовязки й завдання, наложені Христом на цілу Церкву — цебго: рятувати душі й старатися про правильне богопочитання. Обовязок цей в своїй основі тяжить на Церкві, як цілості, цебто на збірноті вірних разом із пастирями. Обтяженні ним отже вірні й пастирі. Якщо схочемо зясувати цю правду філософічною мовою, то скажемо так: обовязок місійної акції в своїй заснові, остільки оскільки — олначе дійсно, є цілий в цілій Церкві й цілий в кожньому Її члені. Безсумніву, що Єрархія має тут окремий голос й то в цьому випадкові, коли річ про проголошення Доброї Новини, Єрархія тільки управляє, керує акцією. А відома річ, що війни не веде самий ґенеральний штаб. Якщо ж обовязок цей такий загальний і повсякчасний, то самозрозуміло, що відноситься він і до нас, українців католиків.

Другою понукою, що нас побуджує до діяння, це величанське поле праці та великі потреби й завдання, що зокрема в новіших часах виринули перед післаництвом Христової Церкви. „Скільки мільйонів душ іде на загибіль, яка болюча вимова статистик, які вказують, що по стільки сторіччях від часу Відкуплення, ще так багато душ не побачило світла Євангелії« — кличе з болем св. Отець.[1])

Великанське число поган, людий, що не зважаючи на 19 століть існування Христової Церкви, не знають нічого про Відкуплення людства й не беруть участи в Його овочах, а рівночасно податливість народів, чи радніш доспілість нив, що вже біліють на жниво, яка новішими часами ви-

---

[1]) Промова Папи Пія XI. із нагоди I. Міжнародного Зїзду „Священицького Місійного Союзу“ (СМС) в Римі — 1922 р.

ступила сильніш, аніж коли небудь давніше — примушує нас піти по своїм силам назустріч цим пекучим потребам душ і допомогти їм прийти до пізнання правди. На цю силу поган звертали увагу оба послідні наступники на Петровому Престолі — ц. є. Венедикт XV. і Пій XI. Жахлихий же факт, що по новішим статистичним даним іще понад міліярд душ живе без тавра Відкуплення, дав теперішньому св. Вітцеві притоку звернути на це увагу католицького світу в першій своїй гомілії, виголошеній у базиліці св. Петра. „Багато зроблено, багато осягнено, богато душ, врятувалось — а Богові віддано велику Славу. Як багато одначе іще душ іде на загибіль, як багато ще душ, що для них іще без користі проляв Відкупитель свою святу Кров? Незлічимі маси народів, як безмежні простори чорного континенту, або великанські простори Індій чи Китаю. Усі ці маси ждуть і прагнуть іще Слова Спасіння".[1]) — Навязавши до цих слів Папи, — поставив кард. Сальотті на міжнародньому Місійному Зїзді священства такий запит: „Як можна бути байдужим супроти міліярда колисок, що над ними нема радісного усміху віри, що оживляє й творить життя чудовим — вивищує біль і жертву? Як можна остати непорушиним супроти міліярда могил, що полишені на ласку і неласку хуртовині цілковитої розпуки, без потіхи хреста, того знаку надії й воскресіння, тієї емблеми життя, що не погасає ніколи, але ув обіймах Бога продовжається у вічність!"[2]) І дійсно годі зрозуміти байдужність віруючих, а тим більше священиків, коли зважити з одного боку догму Віри, що поза Церквою немає спасіння — *що „хто не родиться з води й духа не може увійти в Боже Царство"* (Йо. III. 5)., а з другого боку таку силу людських істот, понад міліярд душ — полишених, самітних у теміні незнання й без середників спасіння. Така байдужність зраджувала б, якщо не мертву, то певно дуже плитку віру тих із імені вірних, що на згаданий факт реагували б тільки однією байдужністю. Байдужою одначе не може остати Церква — не осміють бути байдужими й усі Її сини — не сміємо й ми остати байдужими. Щоб відповісти усім потребам, подати помічну руку братам, що гинуть, ряту-

---

[1]) Гл. A. A. S. 1922 стор. 346. [2]) Гл. Sacerdozio missionario, Roma 1937. стр. 60.

вати тих, що тонуть — втягнути їх до корабля — що при його кермі Петро — мусимо ми здобутись на максімум жертви, не щадити сили й не уставати в цій праці ні на хвилину.

„Коли подумати, сказав св. Отець Пій XI. 1929 р. до членів Найвищої Ради Поширення Віри, що цей величавий розвиток місійної діяльности полишив іще такі полоси землі в густій темряві, коли згадати, що добро, що його доконано — це тільки блискуча капля на океані іще недосяжному, то приходиться нам повторити за старими Римлянами: Nihil actum si quid agendum. — Якщо чогось іще не докінчено, то нічого незроблено". Коли ще багато остає до зроблення, — то треба так поступати неначе б іще не було почато цієї праці. Ніхто отже із синів і членів Христової Церкви несміє й не може оставати байдужим супроти таких велитенських завдань.

Ідучи за покликом Папів, — треба кожньому виявити свою любов до Бога й до потребуючих, убогих людий.

Підпомагаючи Місії — виявляємо любов до Бога, бо стараємося про те, щоб Його святе Імення святилось по всім усюдам, шоб усі розумні сотворіння пізнали свойого Творця й почитали Його якслід, зберігали Його Закон і цим способом принесли Йому славу. Через підпомагання Місіям ми виповнюємо такий дорогий Богові закон: Любови ближнього. Ми бо даємо цьому, що найбільше потребує, найбільше добро, пебто змогу Спасіння — вічного щастя.

„Немає більше потребуючого й голого, ніхто не є більше немічний і голодуючий та спрагнений від людини, що позбавлена пізнання Бога й Його Ласки".[1]) А цих, що незнають Бога, що позбавлені Його пізнання, Його ласки, є не сотки тисячі — не мільйони — але міліярд! Якщо б хто оставав рівнодушним, що до цих потреб, то можна б із сумом сумніватися про щирість Його любови до Бога. „*Хто мав би достатки цього світу а бачив свойого брата, що в потребі й замкнув перед ним своє серце, — то якже можна сказати, що в ньому перебуває Божа Любов?* (I. Йо. III. 17). Якщо тут — із слів св. Письма — Божа любов узалежнюється від діяльної любови ближнього у дочасних потребах цього світу, матеріяльних, земських речах — то оскілько

---

[1]) Енц. „Rerum Ecclesiae" l. c. стр. 72.

більше любов Бога залежить від любови ближнього в надприродних добрах? — Не забуваймо, що в св. Письмі, така залежність не рідка. Що більше — деколи під постаттю потребуючого представляє Христос виразно Себе Самого. А при кінці світу, коли то прийде „Син Чоловічий у своїй славі“ — виступить така субституція в цілій ширині. „*Направду кажу вам, оскільки ви це вчинили одному з цих моїх найменших братів — мені ви вчинили*“. (Мт. 25, 40.)

Слушно проте каже сучасний Святіший Отець, Папа Місій: „Зайвим доказувати, які далекі від чесноти любови Бога й ближнього булиб ці, що належать до Христового стада, а не інтересуються цими далекими нещасними, що остають в блуді».[1]) Так отже до підмоги Місіям склонює нас із одного боку безвихідне положення стільки душ, що є в перманентній небезпеці загибілі, не користаючи з овочів Відкуплення, а з другого любов Бога й ближнього, що оскільки має бути правдивою, то мусить бути діяльною. Для священиків згадана понука стає багато більше потужньою з огляду на їх звання, що його завданням є ратування душ від затрати. „Чи ж може священик розважати над наукою Євангелії й слухати скарги Доброго Пастиря, що говорить: *і інші вівці маю, що не є з цієї кошари й ті маю привести* та глядіти на ниви, *що вже білі на жниво*, щоб не пожертвували своєї нєструдженої співпраці *Господеві жнива*, не спалахнути гарячим бажанням привести заблукані вівці на праву дорогу? Чи може дивитися на ці непроглядні маси *опущенні, як вівці, що не мають пастиря* — й не відчути в душі того проймаючого спочуття, що так дуже й так безнастанно ранило Божу душу Ісуса Христа?“ [2])

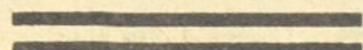
Неменшою понукою підмоги католицьким Місіям, це вдячність, що належиться від нас Богові за цей дар св. Віри, що ним він нас обдарив. Вдячність це чеснота шляхетних душ, так само як противна їй — невдячність зраджує підлий, самолюбний характер. Хто готовий тільки брати, а за дар не вміє здобутися на вияв вдяки, цей завжди здобував собі на що заслугував, цебто погорду. При цьому являється він негідним дальшого дару й замикає самий собі доступ до добродія. „Нічого не викликує у Всевишнього такого гніву, як невдяка. Вона наводить лихо,

[1]) Енц. Rerum Ecclesiae. AAS. стр. 68. [2]) Енц. Пія XI. про Священство: гл. „Дві Енцикліки про Священство“ Перемишль 1937 стр. 117—18.

спинює добродійства, усуває заслуги".[1]) Противно ж вдячність. Вона всім подобається. Св. Письмо нераз виносить цю чесноту. Досить згадати біль Ісуса Христа з тієї причини, що з 10 прокажених, що їх уздоровив, тільки один Самарянин прийшов подякувати за це Спасителеві. „*Чому не найшлись другі, що б вернути й віддати славу Богові крім цього чужинця*". (Лк. 17, 18).

По думці св. Томи з Аквіну — вдячність обіймає в собі три речі: поперше людина повинна узнати удержане добродійство; подруге повинна хвалити добродія й йому дякувати; потрете по своїй змозі в відповідному часі й місці відплачуватися.[2]) До вдяки належать не тільки слова заяви вдячности й вірности але відплата ділом, в спосіб, що є для даної людини й у даних обставинах можливий.

(Д. б.)

[1]) Св. Петро Хризольоґ (+450) гл: E. Curotto: Monumenta Sapientiae Torino 1930; стр. 289.

[2]) Гл. S. Th. I—II. — 107.—2.